

جغرافیا

۱- گزینه «۱» - موقعیت مطلق عبارت است از محل دقیق هر پدیده یا مکان، با توجه به طول و عرض جغرافیایی آن. موقعیت نسبی نیز، محل قرارگیری هر مکان، نسبت به پدیده‌های طبیعی یا انسانی پیرامون خود است. در بین گزینه‌ها، عبارت گزینه «۱» بیانگر موقعیت مطلق ایران است و گزینه‌های «۲» و «۳» بیانگر موقعیت نسبی‌اند. گزینه «۴» نیز درباره موقعیت مطلق، اما نادرست است، زیرا ایران در عرض جغرافیایی ۲۵ تا ۴۰ درجه در جنوب منطقه معتدله نیمکره شمالی و همچنین در ۴۴ تا ۶۳ درجه طول شرقی واقع شده است.

(عبدالملکی) (پایه دهم - درس سوم - موقعیت جغرافیایی ایران - موقعیت ریاضی یا مطلق - صفحه ۱۴) (متوسط)

۲- گزینه «۲» - در منطقه کوهستانی غربی (زاگرس) چین خوردگی‌های دیواره‌مانند با دره‌های موازی و به طول صدها کیلومتر، چشم‌انداز نواحی کوهستانی غربی کشور از مریوان در کردستان با جهت شمال غربی، جنوب شرقی تا شمال تنگه هرمز را تشکیل داده است. یکی از زیباترین و فعال‌ترین پدیده‌های رشته‌کوه زاگرس، گنبد‌های نمکی است. گنبد نمکی، توده‌ای از نمک به شکل تقریباً گنبدی است که بر اثر عوامل درونی و وزن مخصوص کم‌تر نمک نسبت به رسوبات اطراف خود بالا می‌آید.

(عبدالملکی) (پایه دهم - درس چهارم - ناهمواری‌های ایران و زاگرس چگونه به وجود آمد؟ - صفحه ۲۶) (آسان)

۳- گزینه «۴» - توده هوای مرطوب موسمی: برخی سال‌ها در دوره گرم از اقیانوس هند به ایران نفوذ و موجب باران‌های سیلابی در جنوب شرق ایران می‌شود. توده هوای سونانی: گاهی در دوره سرد سال رطوبت دریای سرخ را به کشور ما می‌آورد و باعث بارندگی می‌شود.

(عبدالملکی) (پایه دهم - درس پنجم - آب‌وهوای ایران - ورود توده‌های هوا به کشور - صفحه ۳۹) (متوسط)

۴- گزینه «۴» - براساس قانون ۷۰، مدت زمان دو برابر شدن جمعیت یک کشور مساوی است با ۷۰ تقسیم بر نرخ رشد جمعیت آن کشور، بنابراین در سؤال موردنظر، می‌شود ۷۰ را تقسیم بر تعداد سال یعنی ۳۵ کرد و نرخ رشد را که عدد ۲ است، به‌دست آورد.

(عبدالملکی) (پایه دهم - درس ۷ - ویژگی‌های جمعیت ایران - رشد جمعیت - صفحه ۶۶) (دشوار)

۵- گزینه «۳» - هرچه از جنگل‌های بارانی استوایی به سمت بیابان صحرا پیش می‌رویم، بارندگی کم‌تر و علف‌های ساوان کوتاه‌تر و تنک‌تر می‌شوند و کم‌کم به مراتع مداری که از علفزارهای کوتاه‌قد تشکیل شده است، تبدیل می‌گردند. این مراتع، در حاشیه صحرا به علت خشکی هوا به استپ‌های بیابانی تبدیل می‌شوند.

(سراسری خارج از کشور - ۹۸) (پایه یازدهم - درس دوم - انسان و ناحیه - کانون ناحیه - مرزهای ناحیه - صفحه ۱۵) (متوسط)

۶- گزینه «۲» - بیابان‌های گرم عمدتاً در نواحی مجاور مدار رأس‌السرطان و رأس‌الجدی واقع شده‌اند. طبق نقشه و متن صفحه‌های ۳۲ و ۳۳، بیابان‌های آتاکاما، ساهارا (صحرای بزرگ آفریقا) و بیابان لوت، از بیابان‌های گرم جهان هستند. بیابان‌های سرد، عمدتاً در عرض جغرافیایی بالا یا در ارتفاعات زیاد قرار دارند. بیابان تکله‌ماکان در چین، از بیابان‌های سرد جهان است.

(عبدالملکی) (پایه یازدهم - درس سوم - نواحی آب و هوایی - بیابان‌ها - صفحه ۳۳) (دشوار)

۷- گزینه «۴» - فعالیت‌های نوع دوم، شامل فعالیت‌هایی است که طی آن‌ها منابع و مواد اولیه در کارخانه‌ها تغییر شکل می‌یابند و به کالا تبدیل می‌شوند؛ مانند تولید انواع کالاهایی که در زندگی روزانه از آن‌ها استفاده می‌کنیم (صنعت). فعالیت‌های نوع سوم به فعالیت‌هایی گفته می‌شود که در فرایند آن‌ها خدماتی به دیگران ارائه می‌شود؛ مانند حمل‌ونقل، بانکداری، امور پزشکی و درمانی، امور آموزشی، قضایی، خرید و فروش، تجارت و مانند آن (خدمات).

(عبدالملکی) (پایه یازدهم - درس هفتم - نواحی اقتصادی (کشاورزی و صنعت) - طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی - صفحه ۸۴) (آسان)

۸- گزینه «۱» - مکیندر، جغرافی‌دان انگلیسی، در سال ۱۹۰۴ میلادی در مقاله‌ای با موضوع تولید قدرت، به خشکی‌ها توجه کرد و نظریه قدرت خشکی یا هارتلند را مطرح کرد. در قرن نوزدهم، راتزل که پدر علم جغرافیای سیاسی شناخته می‌شود، نظریه فضای حیاتی را مطرح کرد. نظریه قدرت دریایی را آلفرد ماهان مطرح کرد.

(عبدالملکی) (پایه یازدهم - درس یازدهم - ژئوپلیتیک - قدرت و نظریه‌های ژئوپلیتیک - صفحه ۱۴۳ تا ۱۴۴) (دشوار)

۹- گزینه «۲» - سرعت گسترش شهرنشینی در آسیا و آفریقا بیش‌تر از سایر نواحی جهان است و همچنان ادامه دارد. در کشورهای این نواحی، بخش عمده‌ای از رشد شهرنشینی به علت صنعتی شدن و توسعه کارخانه‌ها و یا رشد بخش خدمات و ورود این کشورها به تجارت جهانی و به دنبال آن مهاجرت فزاینده روستاییان به شهرها به منظور اشتغال و دستمزد بیش‌تر بوده است.

(عبدالملکی) (پایه دوازدهم - درس اول - شهرها و روستاها - به سوی جهانی در حال شهری شدن - صفحه ۱۱) (متوسط)

۱۰- گزینه «۲» - صاحب‌نظران معتقدند که در طراحی مبلمان شهری باید فرهنگ و هنر بومی و ملی تقویت گردد. همچنین، به نیازهای افراد ویژه مانند معلولان و جانبازان و سالخوردگان توجه شود؛ مانند طراحی خط بساواپی مخصوص عبور نابینایان و رمپ عبور ویلچر در ساختمان‌های عمومی و پارک‌ها.

شهر هوشمند به شهری گفته می‌شود که در آن برای امور مختلف مانند حمل‌ونقل، مصرف انرژی، مدیریت ترافیک، مدیریت پسماند و... از فناوری اطلاعات و ارتباطات استفاده می‌شود. در شهرهای هوشمند انواع حسگر (سنسور)ها اطلاعات را در سامانه‌های مختلف جمع‌آوری و پردازش می‌کنند. برای مثال، با استفاده از تجهیزات ICT می‌توان ساختمان‌های شهر را به حسگرهایی مجهز کرد که آتش‌سوزی و سرقت را اطلاع دهند و حتی لزوم تعمیر و بازسازی برخی اجزای آن‌ها را به مراکز مربوط اعلام کنند.

خسارت وارد کردن به اموال عمومی، بناها و آثار فرهنگی یکی دیگر از انحرافات اجتماعی در شهرها و زیرمجموعه امنیت شهری و آسیب‌های اجتماعی است (ژندالیسم شهری).

(عبدالملکی) (پایه دوازدهم - درس دوم - مدیریت شهر و روستا - ترکیبی - صفحه ۲۴ و ۲۶) (متوسط)

۱۱- گزینه «۱» - تشریح موارد نادرست:

گزینه «۲»: در روند تولید قطار، لوکوموتیوهای بخاری به تدریج جای خود را به لوکوموتیوهای دیزلی دادند.

گزینه «۳»: هزینه حمل قطار، در مسافت‌های طولانی کم‌تر از جاده است.

گزینه «۴»: حمل‌ونقل ریلی برای مسافت‌های متوسط و نسبتاً طولانی مناسب است.

(عبدالملکی) (پایه دوازدهم - درس ۳ - ویژگی‌ها و انواع شیوه‌های حمل‌ونقل - حمل‌ونقل ریلی - صفحه ۴۸) (متوسط)

۱۲- گزینه «۳» - بسیاری از زمین لغزش‌ها بر اثر دخالت و یا مشارکت یک یا چند عامل خاص و تحریک‌کننده روی می‌دهند. مهم‌ترین این عوامل عبارت‌اند از: بارش سنگین، ذوب برف، زمین‌لرزه، فوران‌های آتشفشانی، فعالیت‌های انسانی روی دامنه‌ها، زیربری رودخانه‌ها.

(عبدالملکی) (پایه دوازدهم - درس پنجم - ویژگی‌ها و انواع مخاطرات طبیعی - عوامل مؤثر در ایجاد زمین لغزش‌ها - صفحه ۹۴ و ۹۵) (متوسط) (عیناً از متن کتاب)